

Aan de gemeenteraden
in de Veiligheidsregio Hollands Midden

Postadres

Postbus 1123
2302 BC Leiden

Datum:	17 juni 2020	Telefoon:		Bijlage:	-
Ons kenmerk:	PK8/Covid-19	Fax:	-		
Uw kenmerk:	-	E-mail:			
Uw brief van:	-	Onderwerp:	Stand van zaken Covid-19 VRHM (brief 8)		
Contactpersoon:	Peter Kessels		Graag bij correspondentie kenmerk en onderwerp vermelden.		

Geachte leden van de raad,

Sinds mijn brief van 5 mei 2020 zijn er wijzigingen aangebracht in de landelijke maatregelen om de verdere verspreiding van Covid-19 te voorkomen. Deze wijzigingen zijn, op basis van de aanwijzingen van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), verwerkt in nieuwe noodverordeningen. Een afschrift van deze noodverordeningen, en de bijbehorende aanwijzingen, heeft u reeds ontvangen. Inmiddels is de 7^e Noodverordening COVID-19 VRHM op maandag 15 juni 2020 in werking getreden.

In deze brief informeer ik u onder meer over het huidige situatiebeeld, de totstandkoming en inhoud van de noodverordening (incl. aanvullende besluiten), de handhaving van de noodverordening, de voorbereidingen van de hulpdiensten en het wetgevingstraject van de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19.

Dit is de achtste informatiebrief die u van mij ontvangt. Eerder heeft u van mij een brief (per email) ontvangen op 2 maart, 13 maart, 14 maart, 18 maart, 30 maart, 8 april en 5 mei 2020.

Huidig medisch situatiebeeld

Het gunstige medische beeld dat ik in mijn vorige brief schetste, heeft zich doorgezet. Weliswaar zijn er in de afgelopen twee weken meer inwoners positief getest, maar dat wordt met name verklaard door het ruimere testbeleid dat sinds 1 juni 2020 geldt. Het is geen indicatie dat het virus plotseling vaker voorkomt in onze regio. Juist het lage percentage positieve testen (2,2%) laat zien dat het overgrote deel van alle (luchtweg-) klachten een andere oorzaak heeft.

Toch moeten we waakzaam blijven. Recent zijn twee nieuwe virushaarden in de regio aangetroffen. Snel bron- en contactonderzoek door de GGD maakte het mogelijk om hierop passende maatregelen te nemen, maar het laat zien dat het virus nog steeds actief is en snel om zich heen kan grijpen.

Het aantal patiënten met Covid-19 op de Intensive Care (IC) en op niet IC-bedden is beperkt in de regio. Er is nog sporadisch sprake van besmettingen binnen de verpleeghuizen en andere kleinschalige woonvormen in de ouderenzorg, vandaar dat veel verpleeghuizen en woonvormen ook invulling hebben kunnen geven aan de versoepeling van de bezoekersregeling. In onze regio hanteerden 45 locaties deze verruimde bezoeksregeling. Er zijn nog geen besmettingen geconstateerd als gevolg van deze verruimde regeling. Het kabinet heeft vanaf maandag 15 juni 2020 het verbod op het ontvangen van bezoek opgeheven voor alle locaties, behalve daar waar er mensen met een besmetting zijn. Op die locaties is het ontvangen van bezoek nog steeds verboden, behalve in uitzonderingssituaties.

Ook op scholen en kinderopvangvoorzieningen is sporadisch sprake van een besmetting, maar is er geen enkele reden om de versoepeling terug te draaien.

De meeste aandacht is de afgelopen week uitgegaan naar het testbeleid en het bron- en contactonderzoek. Sinds 1 juni kan iedereen met verkoudheidsklachten zich laten testen zonder tussenkomst van een arts. Het aantal locaties voor teststraten in de regio is uitgebreid tot vier (Alphen aan den Rijn, Gouda, Katwijk en Leiderdorp). Afgelopen weken zijn al weer dan 6.000 testen uitgevoerd. Bij de start van het nieuwe testbeleid op 1 juni 2020 was er nog sprake van aanloopproblemen, die zijn inmiddels verholpen. De GGD werkt vraaggericht, houdt de ontwikkeling van de vraag nauwkeurig in de gaten en schaaft op waar nodig. Ook worden inwoners uitgenodigd om op een andere locatie de test te laten afnemen als de meest nabije locatie vol is. Het percentage positief getesten ligt rond de 2%. Het aantal bron- en contactonderzoeken is daardoor nog hanteerbaar. De actuele informatie is beschikbaar op www.eengezonderhollandsmidden.nl.

Veel beleid richt zich nu op de komende maanden, vooral op de periode als de 'r' weer in de maand is. Dat beleid is voor een belangrijk deel informatiebeleid. Onder andere met het corona-dashboard, waarvan vorige week de eerste proefversie openbaar is geworden, kan de ontwikkeling van het virus nauwlettend worden gevolgd. Momenteel worden prognose-modellen ontwikkeld op basis waarvan een stoplicht-model kan worden ingericht. Het RIVM bepaalt hiervoor de indicatoren en de normen die de kleur van het stoplicht landelijk, regionaal of lokaal zouden moeten doen veranderen. Daarmee kan in de bestrijding lokaal maatwerk worden geleverd. Maar ook met al deze maatregelen geldt vooral dat het belangrijk is de gedragsadviezen op te volgen. Het corona-dashboard is in feite het systeem waarmee gesignaleerd kan worden in hoeverre de maatregelen worden nageleefd, het is er geen substituuft voor.

Nieuwe noodverordening (en aanvullende besluiten)

Sinds de 4^e Noodverordening per 30 april 2020 is een groot aantal maatregelen (tussentijds) versoepeld, op basis van nieuwe aanwijzingen van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mede namens de minister van Justitie en Veiligheid. Dit heeft geleid tot de 5^e Noodverordening per 15 mei 2020 (versoepelingen ten aanzien van contactberoepen, buiten sporten, bibliotheken, pretparken, dierentuinen en zwembaden), de 6^e Noodverordening per 1 juni 2020 (versoepelingen ten aanzien van horeca, samenkomsten, musea, bioscopen en (voortgezet) onderwijs) en de 7^e Noodverordening per 15 juni 2020 (versoepelingen ten aanzien van gemeenschappelijke sanitaire voorzieningen). U heeft een afschrift gekregen van deze noodverordeningen en de onderliggende ministeriële aanwijzingen.

De noodverordeningen zijn opgesteld op basis van de landelijke model-noodverordening van het Veiligheidsberaad. Er zijn geen eigen, afwijkende bepalingen opgenomen in de noodverordeningen van de veiligheidsregio Hollands Midden. Voor de vaststelling van de noodverordeningen heb ik telkens de burgemeesters in het Regionaal Beleidssteam (RBT)

geconsulteerd en geen van de burgemeesters heeft schriftelijk bezwaar doen aantekenen tegen de noodverordeningen, omdat het belang van hun gemeente onevenredig geschaad zou worden (artikel 39, vierde lid, Wet veiligheidsregio's).

Met de inwerkingtreding van de 6^e Noodverordening op 1 juni 2020 mocht, onder voorwaarden, de horeca weer open. In veel gemeenten is, samen met horecaondernemers, hard gewerkt aan mogelijkheden om de terrasafmetingen tijdelijk te verruimen. Het is een mooi voorbeeld van hoe binnen de mogelijkheden van de noodverordening en het gemeentelijk beleid gezocht wordt naar oplossingen om gezamenlijk deze moeilijke (financiële) tijden het hoofd te bieden.

Na overleg met de burgemeesters van Katwijk en Noordwijk heb ik, binnen de mogelijkheden van de noodverordening, een beleidslijn opgesteld om de verhuur van strandbedjes toe te staan tijdens o.a. het Hemelvaartweekend en het Pinksterweekend. Dit besluit heeft, ook door de inzet van de betreffende exploitanten, bijgedragen aan een rustig verloop van deze drukke dagen op het strand.

In de afgelopen weken zijn diverse grote demonstraties gehouden in het land. Afgelopen zondag ook in Leiden. De vrijheid van demonstratie is een groot goed, ook nu tijdens de corona-crisis. Op grond van de noodverordening is de voorzitter veiligheidsregio, en niet de burgemeester, bevoegd om voorschriften te stellen aan demonstraties, onder meer ter bescherming van de gezondheid (o.a. zorgen voor 1,5 meter onderlinge afstand). Dit gebeurt op grond van de Wet openbare manifestaties (Wom). De demonstratie in Leiden is rustig verlopen en de 1,5 meter onderlinge afstand is goed in acht genomen.

Handhaving noodverordening

Na vele weken van ongekeerde maatregelen om de verspreiding van Covid-19 zoveel als mogelijk te beperken, worden sinds enkele weken deze maatregelen voorzichtig en stap-voor-stap versoepeld. Dit hebben we samen verdiend. In de ziekenhuizen en verpleeghuizen is keihard gewerkt en zorg verleend aan patiënten - en hun naasten - die door het virus getroffen waren of nog steeds zijn. Door de GGD, de gemeenten, de veiligheidsregio en de hulpdiensten is alles in het werk gesteld om telkens nieuwe maatregelen in goede banen te leiden. En we hebben ons met z'n allen – burgers, ondernemers, u en ik – goed gehouden aan de maatregelen en hebben aanvullende adviezen goed opgevolgd.

De naleving en handhaving van de noodverordening wordt gemonitord. Op een enkele keer na, zijn hierbij geen grote problemen geconstateerd. Een zorgpunt is wel de naleving van de 1,5 meter afstand in drukke winkel- en horecagebieden. Door extra monitoring moet voorkomen worden dat het te druk wordt. Ook op het water wordt om deze reden extra gemonitord. Voor deze drukke gebieden is ook een handhavingsstrategie opgesteld (ontmoedigen, monitoren, fasering in vormen van handhaving).

Sinds de eerste versoepelingen van de maatregelen in mei jl. is verder ingezet op regionale spreiding door het weer (gedeeltelijk) openen van parkeerplaatsen bij recreatiegebieden, stranden, etc. Uitgangspunt blijft wel dat mensen de 1,5 meter afstand moeten kunnen aanhouden: voor zichzelf en voor anderen.

De versoepelingen van de maatregelen, zoals opgenomen in de routekaart van het kabinet, zijn erop gericht om voorzichtig en stap-voor-stap terug te keren naar een 'normale' situatie, zonder dat het virus de mogelijkheid krijgt zich (alsnog) verder te verspreiden. Dat is geen gemakkelijke

opgave. Op de eerste plaats weten we nog steeds niet voldoende over het virus. Op de tweede plaats zijn keuzes gemaakt, omdat, gelet op het verspreidingsrisico, nu eenmaal niet alles direct kan terugkeren naar de 'normale' situatie. Op de derde plaats is onze samenleving zo complex, dat eenvoudige regels niet altijd passen op de vele, verschillende, situaties en omstandigheden.

Nu er steeds meer mogelijk is, neemt de onduidelijkheid ook toe. En daardoor neemt ook de acceptatie af van wat wel en niet mag. Actueel is de landelijke discussie over het naleven door gasten van de maatregelen in de horeca. De gemeenten en de veiligheidsregio waken over een gezamenlijke en consistente uitleg van de bepalingen in de noodverordening. Ook op landelijk niveau worden hiervoor initiatieven genomen, omdat er steeds meer verschillen ontstaan tussen veiligheidsregio's. Deels is dit inherent aan specifieke regionale omstandigheden. Deels is dit het gevolg van verschillende (juridische) interpretaties van bepalingen uit de landelijke model-noodverordening. Op dit moment spitst deze discussie zich toe op mogelijke versoepelingen ten aanzien van bepaalde categorieën van binnensport, zoals bijvoorbeeld bowlingbanen, darten en boulderen. Maar ook de discussie over sportscholen, kermissen, etc. zal u niet zijn ontgaan. Daarbij heb ik begrip voor het ongeduld van de betreffende ondernemers, die zo snel als mogelijk weer hun ondernemingen willen opstarten. Ik vind het belangrijk, en zet mij daar ook voor in, om zoveel als mogelijk te komen tot een gezamenlijke, landelijke lijn. Deze lijn moet wel logisch en uitlegbaar zijn. Dit draagt bij aan een bredere acceptatie van de maatregelen. Mogelijk dat bij de nieuwe versoepeling van de maatregelen per 1 juli a.s. een vereenvoudiging en een meer eenduidige uitwerking van de landelijke maatregelen wordt aangekondigd.

Vanuit de samenleving komen steeds meer verzoeken om kleinschalige activiteiten te mogen organiseren. Formeel vallen deze activiteiten onder het verbod op evenementen tot 1 september 2020 (vergunning- en/of meldingsplichtige evenementen). Met het Regionaal Beleidsteam wil ik onderzoeken onder welke voorwaarden dergelijke kleinschalige activiteiten wel mogelijk zijn. Het laten doorgaan van deze activiteiten, onder strikte voorwaarden, draagt mogelijk bij aan de acceptatie van de overige maatregelen in onze gezamenlijke strijd tegen Covid-19. Mogelijk dat ook hiervoor meer mogelijkheden gaan ontstaan bij de nieuwe versoepeling van de landelijke maatregelen per 1 juli a.s.

In het kader van de bestuurlijke handhaving is tot nu toe veertien keer een last onder dwangsom opgelegd door mij of door een burgemeester (sinds 30 april 2020 is deze bevoegdheid gemandateerd aan de burgemeesters). Twee keer is hiertegen een voorlopige voorziening aangevraagd: sluiting sauna en verbod locatie bruiloft. Beide verzoeken om een voorlopige voorziening zijn afgewezen door de rechter.

Uit de monitoring van de handhaving van de noodverordening komt naar voren dat het aantal (officiële) waarschuwingen en boetes sinds een aantal weken daalt. Deze tendens wordt ook landelijk waargenomen. Het is niet duidelijk wat hiervan de oorzaak is. Mogelijk dat het te maken heeft met de versoepelingen van de maatregelen, het gewend raken aan de maatregelen, het succesvolle bejegeningprotocol van politie en gemeentelijke toezicht- en opsporingsambtenaren (eerst aanspreken, dan waarschuwen en dan pas bekeuren) en/of het verminderd toezicht op de naleving van de noodverordening. Het is verder nog wel goed om te vermelden dat het hebben van een enkele 'corona-boete' niet leidt tot een weigering van een VOG-verklaring.

Inmiddels zijn tien formele verzoeken tot nadeelcompensatie ingediend in verband met het verbod op recreatief nachtverblijf (geldig van 3 april tot 1 mei 2020; 3^e Noodverordening). Het doel van dit verbod was, op basis van de prognoses eind maart over de toenemende druk op de

zorgcapaciteit in onze regio, om de zorgcontinuïteit in onze regio te kunnen blijven waarborgen en het aantal reisbewegingen in de toen naderende vakantieperioden te beperken. Voor de afhandeling van deze verzoeken tot nadeelcompensatie wordt een landelijke lijn voorbereid door het Veiligheidsberaad.

Vorbereiding hulpdiensten

Op dit moment zijn er geen bijzonderheden en zijn de hulpverlening en paraatheid van de hulpdiensten gewaarborgd. De hulpdiensten beschikken over voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen met betrekking tot Covid-19.

Het belang van de maatregelen om de verspreiding van Covid-19 te beperken werd recent nog eens onderstreept. Toen zijn bij de vrijwillige brandweerkazerne Valkenburg vijf vrijwilligers positief getest op Covid-19. De betreffende brandweervrijwilligers vertoonden milde symptomen. De bron van deze besmettingen was overigens niet te herleiden naar de brandweer.

Vanwege aangescherpte regels rondom bron- en contactonderzoek is, op advies van de GGD, een aantal collega's met wie de positief geteste vrijwilligers in contact zijn geweest in quarantaine geplaatst. Dit heeft ertoe geleid dat de kazerne Valkenburg enige tijd buiten dienst heeft gestaan. De repressieve brandweezorg werd overgenomen door omliggende kazernes. Inmiddels staat de kazerne Valkenburg weer 24/7 paraat.

Een van de brandweervrijwilligers uit Valkenburg is ook werkzaam als beroepsbrandweerman op de kazerne Leiden-Noord. Uit voorzorg is ook de betreffende ploeg op die kazerne in quarantaine geplaatst. Door tijdelijke interne verschuivingen in het rooster hadt dit geen operationele gevolgen. Inmiddels is ook deze ploeg weer volledig inzetbaar. Het illustreert wel dat aandacht voor continuïteit van de hulpdiensten nog steeds noodzakelijk is.

Positie gemeenteraad

Sinds meer dan dertien weken functioneert de crisisorganisatie van de veiligheidsregio op het hoogste regionale crisisniveau (GRIP 4). Dit is in alle 25 veiligheidsregio's in Nederland het geval. Bij GRIP 4 heeft de voorzitter van de veiligheidsregio bijzondere bevoegdheden op grond van de Wet veiligheidsregio's. In mijn eerdere brieven heb ik uitgelegd wat deze bevoegdheden zijn, en de bijbehorende procedure, ten aanzien van het vaststellen en handhaven van de noodverordening.

In een eerdere brief heb ik aangegeven dat deze langdurige werkwijze niet past binnen ons democratisch bestel. Eerlijkheidshalve moet ik daarbij wel zeggen, dat dit op dit moment wel de enige mogelijkheid is om de noodzakelijke landelijke maatregelen uit te voeren. Ik waardeer daarom ook de betrokkenheid en het geduld van gemeenteraadsleden, wethouders, burgemeesters en ambtenaren. Het is belangrijk om in deze ongekende tijden schouder-aan-schouder te staan. Ik hoop hierin mijn bijdrage te leveren door u tijdig te informeren en samen met de burgemeesters in het RBT te blijven zoeken naar de samenhang tussen de regionale en lokale maatregelen die noodzakelijk zijn in de bestrijding van Covid-19. Het spreekt hierbij voor zich dat de lokale maatregelen het primaat zijn van het gemeentelijk bestuur en ook vragen om lokaal maatwerk.

Op dit moment wordt gewerkt aan de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Twmc). Het is belangrijk dat de maatregelen in de strijd tegen Covid-19, die vrijheden en grondrechten van burgers beperken, een wettelijke basis krijgen. Alleen op deze wijze kan de democratische controle verzekerd worden.

De nieuwe wet moet de huidige noodverordeningen van de voorzitters van de veiligheidsregio's vervangen. In het wetsvoorstel worden de bevoegdheden voor de uitvoering van de wet (handhaving, ontheffing, etc.) in eerste instantie belegd bij de burgemeester. Indien er sprake is van meer dan plaatselijke betekenis, is de minister of de voorzitter veiligheidsregio bevoegd. Deze werkwijze sluit zo veel als mogelijk aan bij de reguliere werkwijze. Samen met de burgemeesters wil ik ook dan de bewezen meerwaarde van de veiligheidsregio blijven benutten in deze crisis. Het gaat hierbij om de regionale afstemming van de te nemen maatregelen en de eventuele ontheffingen, uiteraard binnen de wettelijke bevoegdheidsverdeling.

Het wetsvoorstel ligt nu voor advies bij de Raad van State. Gelet op de reacties uit de consultatieronde (o.a. van de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden, het Nederlands Genootschap voor Burgemeesters, de VNG en het Veiligheidsberaad) en de discussies in de samenleving, lijkt de geplande inwerkingtreding op 1 juli a.s. niet realistisch. Tot de inwerkingtreding van de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 zal de huidige werkwijze met regionale noodverordeningen voortgezet moeten worden. Kijkend naar de routekaart van het kabinet, volgt op 1 juli a.s. hoogstwaarschijnlijk weer een nieuwe versoepeling van de maatregelen. Indien de nieuwe wet dan niet in werking is getreden, volgt een nieuwe, 8^e, noodverordening. Gelet op de ervaringen in de achterliggende periode zal hierbij een nieuwe handhavingskader worden opgesteld.

In mijn vorige brief heb ik u gevraagd aan te geven of u behoefte heeft aan een (informele) tussentijdse evaluatie en op welke wijze u de eindevaluatie (artikel 40 Wet veiligheidsregio's) vorm en inhoud gegeven wenst te zien. Uit de reacties die ik hierop heb ontvangen, leid ik af dat u geen behoefte heeft aan een (informele) tussentijdse evaluatie. De reden hiervoor is dat u door mij, de burgemeesters en de colleges goed geïnformeerd bent in de achterliggende weken. Over de eindevaluatie geeft u aan deze in uw eigen gemeenteraad of anders in een gezamenlijke bijeenkomst van de gemeenteraden in uw omgeving, te willen bespreken. Voor de zomervakantie zal ik een voorstel doen. Hierbij onderzoek ik ook de mogelijkheid om via een videoconferentie vragen te kunnen beantwoorden over de eindevaluatie. Mogelijk dat dit eerder al ook een manier is om, nog vóór de zomervakantie en vooruitlopend op de formele eindevaluatie, vragen van gemeenteraadsleden te beantwoorden.

Bij nieuwe ontwikkelingen en/of een volgende noodverordening zal ik u wederom schriftelijk op de hoogte stellen van de stand van zaken. Naar verwachting komt er een nieuwe noodverordening per 1 juli a.s. Dit is de volgende stap in de versoepeling van de maatregelen, zoals eerder aangegeven door het kabinet.

Vertrouwende u hiermee, voor nu, voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet.

drs. H.J.J. Lenferink
voorzitter Veiligheidsregio Hollands Midden